

ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

www.karnatakayakshaganaacademy.com

ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಕಾಶಿತ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ

ಗಯ ಯಜ್ಞ

ಕವಿ

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ

ಅಂತರಜಾಲ ಆವೃತ್ತಿ, ಸಹ-ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನ ನಿರ್ವಾಹಕರು

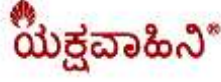
ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ®

Email: yakshaprasangakosha@gmail.com

Blog: www.yakshaprasangakosha.com

ಆವೃತ್ತಿ ೧.೦

ನವೆಂಬರ್ ೨೦, ೨೦೧೯

Email: yakshaprasangakosha@gmail.com, yakshavahini@gmail.com Blog: www.yakshaprasangakosha.com

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿಯ ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶ ಯೋಜನಾ ಸಮೂಹ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:

ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್. (ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು), ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ, ದಿನೇಶ ಉಪ್ಪೂರ, ಅಶೋಕ್ ಮುಂಗಲಿಮನೆ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ:

ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಪಾಠಕ್, ವಿದುಷಿ ಸುಮಂಗಲಾ ರತ್ನಾಕರ್, ರಾಜಗೋಪಾಲ ಕನ್ಯಾನ್, ಶಶಿರಾಜ ಸೋಮಯಾಜಿ, ಅವಿನಾಶ್ ಬೈಪಾಡಿತ್ತಾಯ, ಮಹೇಶ್ ಪದ್ಮಾಣಿ, ನಾರಾಯಣ ಹೆಬ್ಬಾರ್

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ:

ರವಿ ಮಡೋಡಿ (ಯೋಜನಾಧ್ಯಕ್ಷ), ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ್ ಸಾಮಗ (ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ), ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ (ಯೋಜನಾ ಸಹಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ), ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಹೊಳ್ಳ, ಕಜೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್, ಲ ನಾ ಭಟ್, ಅಜಿತ್ ಕಾರಂತ್, ಇಟಗಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್, ಅಶ್ವಿನಿ ಹೊದಲ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಸುಣ್ಣಂಗುಳಿ, ವಿದ್ಯಾ ಹೆಗಡೆ ಕವಿತಾಸ್ಪೂರ್ತಿ, ಶಿವಕುಮಾರ ಬಿ. ಅಳಗೋಡು

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು:

ಗಣಪತಿ ಭಟ್ ಪಿ, ವಸುಮತಿ ಜಿ., ಅನಿತಾ ಎಂ. ಜಿ. ರಾವ್, ರಂಜನ ಭಟ್, ಶಶಿಕಲಾ ಮೂರ್ತಿ, ರಘುರಾಜ್ ಶರ್ಮ, ಚಂದ್ರ ಆಚಾರ್, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಾಗವತ್, ಉಮೇಶ್ ಶಿರೂರು, ವೆಂಕಟೇಶ್ ಹೆಗಡೆ, ವೆಂಕಟೇಶ್ ವೈದ್ಯ, ಕೆ. ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಸತೀಶ್ ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಮಯೂರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ನಾಯಕ್, ರವಿ ಕಾಮತ್ ಕುಮಟಾ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮರಾಠಿ, ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ನಾಯಕ್, ರಘುರಾಜ್ ಶರ್ಮಾ

ಸಹಕಾರ:

ಪ್ರಸಂಗ ಕವಿಗಳು:

ಬಲಿಪ ನಾರಾಯಣ ಭಾಗವತ್, ಹೊಸ್ರೋಟಿ ಮಂಜುನಾಥ ಭಾಗವತ್, ಪ್ರೊ. ಎಮ್. ಎ. ಹೆಗಡೆ, ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್., ಎಂ. ಆರ್. ವಾಸುದೇವ ಸಾಮಗ, ಎಂ.ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ, ಮಧುಕುಮಾರ್ ಬೋಳೂರು, ಅಗರಿ ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್, ಅಂಬರೀಷ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಶಿವಕುಮಾರ ಬಿ. ಅಳಗೋಡು, ದಿನೇಶ ಉಪ್ಪೂರ, ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಇಟಗಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್, ವಿಶ್ವವಿನೋದ ಬನಾರಿ, ಮಧೂರು ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ

ಕವಿಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಂಗಯಾದಿ:

ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು, ವಿಷ್ಣುಭಟ್

ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ & ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ (ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ), ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾರಂಗ, ಉಡುಪಿ, ಯಕ್ಷಸಿಂಚನ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಸಂಗ ಪುಸ್ತಕ ಒದಗಣೆ ಮತ್ತಿತರ:

ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಉರಾಳ್, ಅಗರಿ ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಾಗವತ್, ಶ್ರೀಪಾದಗಡ್ಡೆ, ಮುರಳಿ ಶ್ರೇಣಿ, ಅನಂತ ದಂತಳಿಕೆ, ಗುರುನಂದನ್ ಹೊಸೂರು, ನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಭಾಗ, ನಾರಾಯಣ ಯಾಜಿ, ಶೇಷಗಿರಿಯಪ್ಪ, ಎಸ್ ಎಮ್ ಹೆಗಡೆ, ದಿವಾಕರ ಹೆಗಡೆ, ನಿತ್ಯಾನಂದ ಹೆಗಡೆ ಮೂರೂರು, ಶ್ರೀನಿಧಿ ಡಿ.ಎಸ್, ರವೀಂದ್ರ ಐಶುಮನೆ, ಗುರುರಾಜ ಹೊಳ್ಳ ಬಾಯಾರು, ಸುರೇಶ್ ಹೆಗಡೆ ಬೆಳಸಲಿಗೆ, ಮನೋಹರ ಕುಂದರ್, ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್, ರಘುರಾಮ್ ಮುಳಿಯ, ಸುಧಾ ಕಿರಣ್ ಅಧಿಕಶ್ರೇಣಿ, ಮಹಾಬಲಮೂರ್ತಿ ಕೊಡ್ಲೆಕೆರೆ, ಎ. ಎನ್. ಹೆಗಡೆ, ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ:

ಮಲ್ಪೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ (ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು), ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್., ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ದಿನೇಶ ಉಪ್ಪೂರ, ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ ಸಾಮಗ, ರಾಜಗೋಪಾಲ ಕನ್ಯಾನ್, ಶಶಿರಾಜ ಸೋಮಯಾಜಿ, ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಪಾಠಕ್, ವಿದುಷಿ ಸುಮಂಗಲಾ ರತ್ನಾಕರ್, ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಹೊಳ್ಳ, ಕಜೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್, ಲ ನಾ ಭಟ್, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಯ್ಯ (ಅಕ್ಕಪತ್ರ ಪರಿಶೋಧಕರು)

ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ:

ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ), ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ (ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ), ರವಿ ಮಡೋಡಿ (ಖಜಾಂಚಿ)

ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ:

ಅಶೋಕ್ ಕೊಡ್ಲಾಡಿ, ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ

ಪುಸ್ತಕ ಸಹಾಯ:

ವಿದುಷಿ ಸುಮಂಗಲ ರತ್ನಾಕರ್, ಮಂಟಪ ಪ್ರಭಾಕರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ, ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದು ಪ್ರಸಂಗಸಾಹಿತ್ಯ. ಅದು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಏಕಮಾತ್ರ ಲಿಖಿತಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಹೌದು. ಅದರ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಅಡಿಪಾಯವೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಂದಾಜಿಸಿದಂತೆ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಐದು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿದೆ. ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ನೂರಾರು ಹೊಸಕೃತಿಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆದರೆ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ಬೇಕೆಂಬುವರಿಗೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಅರ್ವಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಮುದ್ರಣ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುದ್ರಿತವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತುಷ್ಟು ತೊಡಕಿನದು. ಹೀಗಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ; ಮತ್ತುಷ್ಟು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ದ್ಯೋತಕಗಳು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಛಂದೋ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀರಿಕೊಂಡು ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆ. ಅದರ ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗಂಭೀರವಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವವರಿಗೆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ತನ್ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಅದೇ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನ ಮೂಲಕ ಆಸಕ್ತರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ತಲುಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬೇಕಾದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ, ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಆಪ್ತವಾದೀತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನೆರವು ದೊಡ್ಡದು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕೈಜೋಡಿಸಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರ ಸಹಮತವಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಹಕರಿಸಿದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ, ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರನ್ನೂ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರಾಜಪ್ಪ
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶ ಯೋಜನೆ

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಕೃತಿಗಳು ಅವಜ್ಜಿಗೊಳಗಾದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಪ್ರಯೋಗದ ಆಧಾರ ಪಠ್ಯಗಳು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸಂಗಕವಿಗಳು ಬರೆದ ಗೀತೆಗಳು ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ, ಮೇಲಾಗಿದ್ದು, ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಖಿಲವಾಗದಂತೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕಾಪಿಡುವುದೂ, ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶದ ಉದ್ದೇಶ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂದು ಅಂತರಜಾಲವೇ ಸೂಕ್ತ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಅಂತರಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪ್ರಸಂಗವೂ, ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರಿವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಇರುವ ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳು, ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳು, ಗ್ರಾಮ್ಯಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದಾದ ಶೈಥಿಲ್ಯ, ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕೂಡಿಸಿ, ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಬಿಡಿಸಿ ಉಂಟಾದ ದೋಷಗಳು, ಮಟ್ಟುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟುನಿಂದ ನುಸುಳಿದ ದೋಷಗಳು, ಆಟ ಆಡಿಸುವಾಗ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಗವತರು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಅನ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪದಗಳು ಮುದ್ರಿತರೂಪದಲ್ಲಿ, ಸೇರಿಹೋಗಿರುವುದು, ಮುದ್ರಣವಾಗುವಾಗ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವುದು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ, ಕವಿಯು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಸುಂದರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ, ಅರ್ಥಾಂತರವನ್ನೋ, ಅಪಾರ್ಥವನ್ನೋ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ 'ಪ್ರಸಂಗಕೋಶ'ದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಸಂಗವು ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ.

ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್.
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಗಿಂಡೇಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ
ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ರವಿ ಮಡೋಡಿ
ಯೋಜನಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ

ಯಕ್ಷಗಾನವು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ, ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ನವಿಲುಗರಿಯು. ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವತ್ತ ಅಂತರಜಾಲದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಯಾದಿ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶ ಇವೆರಡು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನುಲುಬಾಗಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಪ್ರಸಂಗಕವಿಗಳು, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು, ಪ್ರಾಯೋಜಕರು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಯಕ್ಷಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ವಿನಮ್ರ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕನಸುಗಳು ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳಲಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಸಹಕಾರ, ಸಹಾಯ, ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ ನಾವು ಚಿರಋಣಿಗಳು.

ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಟಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ, ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ, ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸ್ಥ

ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸ್ಥ

ರವಿ ಮಡೋಡಿ, ಖಜಾಂಚಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸ್ಥ

ಸಾರಾಂಶ

ಪ್ರಸಂಗ ವಿಧ:

ಪೌರಾಣಿಕ

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥ:

ಭಾಗವತ

ಭಾಷೆ:

ಕನ್ನಡ

ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ವಿವರ:

ಸದಾನಂದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕಟೀಲು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯ ವಿವರ:

ಈ ಅಂತರಜಾಲ ಆವೃತ್ತಿಯು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚಲ್ಪಡುವುದೇ ಜೊತೆ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಘನ ಉದ್ದೇಶವು. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಲು ಯಾ ಅಂತರಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚಲು ಯಾವುದೇ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಮೂಲ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟು ಪದ್ಯಗಳು:

೧೦೨

ಪಾತ್ರಗಳು:

ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿ, ವಿಶ್ವರೂಪ, ಧರ್ಮವ್ರತ, ಮರೀಚಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಗಯಾಸುರ, ಯಮ, ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ, ದೇವತೆಗಳು

ಕಥಾಸಾರಾಂಶ:

ಧರ್ಮ ಮೂರ್ತಿಯ ಮಗಳು ಧರ್ಮವ್ರತೆಯು ತಂದೆಯ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ವರನಿಗಾಗಿ ತಪಸ್ಸು. ಮರೀಚಿ ಮುನಿಯ ದರ್ಶನ. ಮದುವೆ. ಗಯಾಸುರನ ತಪಸ್ಸು. ವಿಷ್ಣು ಒಲಿದು ಯಾರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಅವರ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರದ ವರದಾನ. ಮರೀಚಿಯು ಧರ್ಮವ್ರತೆಯ ಕಾಲಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಸಮಯ ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಗಮನ. ಧರ್ಮವ್ರತೆಯ ಉಪಚಾರ. ನಿದ್ರಾಭಂಗವಾಗಿ ಮರೀಚಿನಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಕಲಾಂಗು ಎಂದು ಶಾಪ. ಧರ್ಮವ್ರತೆಯ ತಪಸ್ಸು, ವಿಷ್ಣು ಒಲಿದು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮವಾಗೆಂದು ಅನುಗ್ರಹ. ಯಮನ ಓಲಗ, ಪಾಪಿಗಳಲ್ಲವೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿಗೆ ದೂರು. ಗಯಾಸುರನ ಮೇಲೆ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಲು ಹರಿಯ ಸಲಹೆ. ದೇವೇಂದ್ರನ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಲು ಗಯನ ಒಪ್ಪಿಗೆ. ದೇಹದ ಅಲುಗಾಟ ಕೆಳಗಿನ ಶಿಲೆಯ ಕಾಟ. ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಮೊರೆ. ಗದಾಧರ ರೂಪದಿಂದ ಧರ್ಮವ್ರತೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಷ್ಣು ನಿಲ್ಲಲು ಯಜ್ಞ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ :

ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ (ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ) ಇವರು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಜೋಗಿನಮನೆಯವರು. ೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ ಜನನ. ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಸದ್ಯ ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಲಂಕಾರತತ್ವ, ಹಿಂದೂಸಂಸ್ಕಾರಗಳು, ಪ್ರಮಾಣಪರಿಚಯ, ಭಾರತೀಯ ದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷೆ, ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚಯ, ಕುಮಾರಿಲಭಟ್ಟ, ಕೆರೆಮನೆ ಶಂಭುಹೆಗಡೆ, ಮರೆಯಲಾಗದ ಮಹಾಬಲ ಮುಂತಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು, ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ ರಸಾಯನಂ, ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬಿಂದು, ಗೀತಾಗೋಧಾರ್ಥದೀಪಿಕಾ, ಪರಮಾನಂದಸುಧಾ, ಧ್ವನಿಯಲೋಕ ಮತ್ತು ಲೋಚನ, ಅಭಿನಯದರ್ಪಣವೇ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವತಃ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರಾದ ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೇಷಧಾರಿಗಳೂ ತಾಳಮದ್ದಳೆಯ ಅರ್ಥಧಾರಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ; ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನೂ, ಕಲೆಯ ಕುರಿತಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ, ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧಕಾರರಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅನೇಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವರನ್ನು ಸಮ್ಮಾನಿಸಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಚಿಟ್ಟಾಣಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸದಾನಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೇ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲಿನ ಮರದಿಂದ 'ವೈಖರೀ ವಾಚಸ್ಪತಿಯೆಂಬ ಬಿಂದು ಸಂದಿದೆ. ೨೦೧೮-೨೦೨೧ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ಬರೆದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು: ಆದಿಚಂಚನಗಿರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಖಾಂಡವ ದಹನ, ಗಣಪತಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ, ಗಯ ಯಜ್ಞ, ಚಕ್ರ ಗೃಹಣ, ಜಲನಿರ್ಮಲ (ಕಾಳೀಯ ಮರ್ದನ), ಜಾಗೃತಿ, ತ್ರಿಶಂಕು ಚರಿತ್ರೆ, ಧರ್ಮದುರಂತ, ಪಾಪಾತ್ಮಾಪಾಪಸಂಭವ, ಪ್ರಚಂಡ ಚಾಣಕ್ಯ, ಭಕ್ತ ಕನಕದಾಸ, ಮರುತ್ ಜನ್ಮ, ರಾಜಾ ಕರಂಧಮ, ರಾಮಧಾನ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ವಜ್ರ ಕಿರೀಟ, ವಿಜಯೀ ವಿಶ್ವತ, ವಿಷಯವಿಲಾಸ, ವೈಶಾಲಿನೀ ಪರಿಣಯ, ಶಬ್ದಮಿತ್ರ ಅಯ್ಯಪ್ಪನ್, ಶಿಖಂಡಿ ವಿವಾಹ, ಸೀತಾ ವಿಯೋಗ, ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸೋಪಾನ (ಋಷ್ಯಶೃಂಗ) ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ. ಇವಲ್ಲದೇ

ಕೃಷ್ಣಂ ವಂದೇ ಮತ್ತಿನ್ನೆರೆಡು ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲಿನ ರೂಪಕಗಳು, ಪರಿವರ್ತನೆ ಜಗದ ನಿಯಮ, ವಿಶ್ವಶಂಕರಾಕ್ಷರ ಮುಂತಾದ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಯಕ್ಷರೂಪಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ :

ಪ್ರಸಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯ

(ಧರ್ಮಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿಯೆಂಬ ತಪಸ್ವಿಯ ವಾಸ, ವಿಶ್ವರೂಪೆ ಅವನ ಸತಿ; ಧರ್ಮವ್ರತೆ ಮಗಳು.)

ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿಯ ಪ್ರವೇಶ

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವೃಡೆ

ಪರಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿಯು |
ತರುಣಿಮಣಿಯಹ ವಿಶ್ವರೂಪೆಯು |
ವರಿಸಿ ಸುಖದೊಳಗಿರುತ್ತಲೊಂದಿನ | ಕರೆದು ಸತಿಯು || 1 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಅಷ್ಟ

ಪರಿಣಯವೆಂಬುದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬದುಕಿಗೆ |
ಹಿಂದಾದ ಸಾಧನವು ||
ಪರಿಪರಿ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಸಗಲು |
ತೆರೆದಿಹ ಬಾಗಿಲವು || 2 ||
ತರುಣಿಯೋಳು ಧರ್ಮ ತಪ್ಪದ ತೆರ ನಡೆವುದು |
ಕರಣದುಬ್ಬರ ತಡೆದು ||
ಬೆರೆವುದು ಸಂತಾನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸತಿಯನ್ನು |
ಹರಿಸಲು ಪಿತೃಯುಣವು || 3 ||
ಮತಿವಂತೆ ಸತಿ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಪಡೆದಿಹೆ |
ಸುತೆ ಧರ್ಮವ್ರತೆಯ ನಾನು ||
ಸುತನಿಲ್ಲವೆಂಬಂಥ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲವೆನಗೀಗ |
ಆತಿಶಯ ಗುಣವಂತೆಯು || 4 ||
ಪತಿಯೆ ಲಾಲಿಸು ಸುತೆಯತಿಶಯ ಗುಣಿಯುತೆ |
ಮತಿಯುತೆ ರೂಪಾನಿಷಿತೆ ||
ಪತಿಯುತೆಯೆಲ್ಲೆಂಬ ವ್ಯಥೆಯೆನ್ನ ಸುಡುತಿದೆ |
ಗತಿಯೇನು ಪೇಳನಿತೆ || 5 ||
ಹರಯದಿ ಶೋಭಿಪ ತರಳೆಗೆ ತಕ್ಕಂಥ |
ವರನನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದೆ ||
ಧರಣಿಯೊಳೆಲೆಯು ಕಾಣೆ ಸ್ವಯಂವರ |
ಸರಿಯೆಂಬುದರುಹುವೆನು || 6 ||

(ಮಗಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಧರ್ಮವ್ರತೆಯ ಪ್ರವೇಶ)

ಕಾಂಬೋಧಿ - ಝಂಪೆ

ಮಗಳೆ ಬಾ ಸುಗುಣನಿಧಿ ಧರ್ಮವ್ರತೆ ನಿನ್ನಿದಿರು |
ಮೊಗವೆತ್ತಿ ನಿಲಲೆಂತು ನಾನು ||
ಮಗಳ ಮದುವೆಯ ಕಾಂಬ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಾಯ್ತು |
ಹಗೆಯಾಯ್ತು ಸುಗುಣ ಸಂಪದವು || 7 ||
ವನಧಿ ಪರಿಮಿತದವನಿಯಲಿ ಹುಡುಕಿ ಬಳಲಿದನು |
ಅನುಗುಣನ ನಾ ಕಾಣೆನಿನ್ನು ||
ಅನುಮತಿಯನಿತ್ತಿಹೆನು ಪೋಗು ಶೋಧಿಸು ನಿನ್ನ |
ಮನಕೊಪ್ಪುವಂಥ ವರನನ್ನು || 8 ||

ಸುರುಟಿ - ಏಕೆ

ತಂದೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು | ಕೇಳಂತ |
ನಿಂದೆ ಜೋಡ್ಯವಾಂತು ||
ಇಂದೀವರದಿಂದೊಂದೇ ಹೊಡೆತಕೆ |
ಮಂದರಗಿರಿಯನು ಛಿಂದಿಸಲಹುದೆ || 9 ||
ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗೆ | ಕಾಂಬುದು |
ಅಂದವೆ ಹಿಂದಾಗಿ ||
ಚಂದಕೆ ಮರುಳಾದೊಂದು ಪತಂಗದ |
ನಿಂದಿತ ಗತಿಯನು ಹೊಂದುವೆ ನಿಶ್ಚಯ || 10 ||

ಕಾಂಬೋಧಿ - ಝಂಪೆ

ಹುಡುಕು ವರನನು ನೀನು ತಪವನಾಚರಿಸಿಯಾ |
ಮೃಡನ ಕರುಣೆಯ ಪಡೆದು ಮಗಳೆ ||
ಮಡದಿಯಾದಳು ಗಿರಿಜೆ ಹರನ ಮಚ್ಚಿಸಿ ತಪದಿ |
ಪೋಡವಿಯೊಳು ಮಿಗಿಲಿಲ್ಲ ತಪಕೆ || 11 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ

ಪಿತ ನನ್ನ ಮಾತಿದು ಶ್ರುತಿವಚನದ ಸಾರ |
ಪ್ರತಿಯಾಡಲುಂಟೇನು ನಾನು ||
ಆತಿ ಜವದಲಿ ಪೋಗಿ ಶಿತಿಕಂಠನೊಲುಮೆಯಿಂ |
ಪತಿಪರಮೇಶನ ಪಡೆವೆ || 12 ||

ಭಾಮಿನಿ

ತೆರಳು ತಡಮಾಡದಿರು ವನದೊಳ |
ಗಿರುತ ತಪವನು ಚರಿಸಿ ಪುರಹರ |
ಕರುಣೆಯಲಿ ಪಡೆ ವರನ ಸುಗುಣಾಕರನ ನೀನೆನಲು ||
ತರುಣಿ ಮಾತಾಪಿತರಿಗೆರಗುತ |
ಪರಕೆಯನು ಕೈಗೊಂಡು ವಿಪಿನಕೆ |
ತೆರಳಿ ಹರನನು ಭಜಿಸುತಿರ್ದಳು ಧ್ಯಾನಪರಳಾಗಿ || 13 ||

ಮರೀಚಿಯ ಪ್ರವೇಶ**ಮಧುಮಾಧವಿ - ತ್ರಿವುಡೆ**

ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಸಪುತ್ರನಾಗಿಹ |
ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋನಿಧಿ ಮರೀಚಿಯು |
ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದಣ |
ಬ್ರಹ್ಮಕರ್ಮವ ಯೋಚಿಸಿ || 14 ||
ಪತಿಯನೇ ಪರದೈವವೆನ್ನುವ |
ಸತಿಯ ಶೋಧಿಸುತಲೆಯುತಿರುವೆನು |
ಪ್ರಥಿವಿಯೊಳಗಾನೆಲ್ಲ ಕಾಣೆನು |
ಗತಿಯು ಮುಂದೇನೆನುತಲಿ || 15 ||

ಭಾಮಿನಿ

ತಪವನೆಸಗಲು ಮನದ ಬಯಕೆಯು |
ಸಫಲವಪ್ಪುದು ವೇದವಚನವು |
ತಪಸಿಗುತ್ತಮ ನೆಲೆಯ ಶೋಧಿಪೆನೆನುತ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ||
ಉಪವನಾಂತದಿ ಬರುತ ಕಂಡನು |
ಅಪರಚಂದ್ರಮಭಾಸ ಶೋಭೆಯೊ |
ಳುಪಲ ಮಧ್ಯೆ ವಿರಾಜಿಸುವ ಶಿವಧ್ಯಾನಪರಳನ್ನ || 16 ||

ಕಾಪಿ - ಅಷ್ಟ

ಕೊರೆದಿಟ್ಟು ವಿಗ್ರಹದಂತೆ | ಧ್ಯಾನ |
ಪರಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿರ್ಪಳಿವಳ್ಳಾವ ಕಾಂತೆ ||
ಆರರೆ ಭಾಸ್ಕರನೊಂದು ತುಣುಕೊ | ಸಿರಿ |
ಸರಸತಿಯುಮೆಯರ ಚೆಲ್ಲೊಂದಣಿಕೊ || 17 ||
ಮನಕಾಮನೆಗೆ ರೂಪುಗೊಟ್ಟು | ಈ |
ವನಿತೆಯ ಸೃಜಿಸಿದ ಪಿತ ದಯವಿಟ್ಟು ||
ಎನಗನುಕೂಲಳು ಕನ್ನೆ | ಮನ |
ದನು ತಿಳಿಯಲು ನುಡಿಸುವೆನಿವಳನ್ನೆ || 18 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಝಂಪೆ

ಕಮಲ ಕೋಮಲೆಯೆ ಬಾಲೆ | ತಪದ ಪರಿ |
ಶ್ರಮವಿದೇಕೆಂದು ಪೇಳೆ ||
ಕಮನೀಯ ನಾಮವನ್ನು | ಪಿತನಾರು |
ಮಮತೆಯಲಿ ಪೊರೆದಾತನು || 19 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ರೂಪಕ

ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿ ತನುಜೆಯಾನು |
ಧರ್ಮಪ್ರತೆಯು ನಾಮವೆನಗೆ ||
ಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ಪತಿಯ ಪಡೆಯೆ |
ಧರ್ಮ ಚರಿಪೆನು || 20 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಝಂಪೆ

ಪರಮೇಷ್ಟಿಯಣುಗ ನಾನು | ಕನ್ಯೆಯನು |
ಆರಸುತ್ತ ಪೊರಟಿರುವೆನು ||
ವರ ಮರೀಚಿಯು ಲೋಕದಿ | ನೀನೊಪ್ಪಿ |
ದರೆ ಮದುವೆಯಪ್ಪೆ ಮುದದಿ || 21 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ರೂಪಕ

ಪಿತನು ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡಲು |
ಸತಿಯದಪ್ಪೆ ಮುನಿಪ ನಿನಗೆ |
ಖಿತಿಯ ತಾಳಬೇಡವೆನ್ನ | ಪಿತನನೊಪ್ಪಿಸು || 22 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಝಂಪೆ

ಲೇಸಾಯ್ತು ನಿನ್ನ ಮಾತು | ಧರ್ಮವೃತ |
ತ್ರಾಸದಲಿ ತೂಗಿ ಬಂತು ||
ಏಸು ಧನ್ಯನೊ ತವಪಿತ | ಎಲ್ಲರ್ಪ |
ಹೇ ಸುದತ್ತಿ ತೋರಿಸೆನುತ || 23 ||

ಕಂದ

ಕಾತರದಿಂದಿರಲಾತಂ |
ತಾತನು ನೆಲಸಿಹ ಸನಿಹದಿ ತೋರಿವೆನುತಂ ||
ಜಾತೆಯು ಧರ್ಮಾರಣ್ಯಕೆ |
ತಾ ತಳುವದೆ ಕರೆತರಲವರನು ಕಂಡಾತಂ || 24 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ

ಘನತಪೋನಿಧಿ ನಿನ್ನಾಗಮನದಿ ಗೃಹವು ಪಾ |
ವನವಾಯ್ತು ಧನ್ಯನಾಗಿಹನು ||
ಅನುಮಾನವನು ಬಿಟ್ಟು ಬಯಸಿದರ್ಥವ ಪೇಳು |
ಮನವೊಪ್ಪಿ ಪಾಲಿಪೆನೆನಲು || 25 ||
ಸತಿಯಿಲ್ಲದಾತನು ಪತಿಯಲ್ಲ ಪತಿತ ತಾ |
ಪಥಭ್ರಷ್ಟ ವೃತಭ್ರಷ್ಟ ನಷ್ಟ ||
ವ್ಯಥಿಸಿ ಬಂದಿಹೆ ನಿನ್ನ ಸುತೆಯ ಸಾಂಗತ್ಯ ಸ |
ದಗ್ಗತಿಗೆ ಸಾಧನ ದ್ವಾರವೆಂದು || 26 ||
ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ನಿನ್ನಂಥ ಸತ್ಯಾತ್ಮ ಲಾಭವು |
ಪುಣ್ಯಪುಭಾವದ ಫಲವು ||
ಧನ್ಯನು ನಾನಾದೆ ವಂಶಪಾವನವಾಯ್ತು |
ಕನ್ಯಾದಾನವ ಮಾಡಿ ತಣಿವೆ || 27 ||

ವಾರ್ಧಕ

ಸಂತಸದಿ ವೈವಾಹ ವಿಧಿಗಳಂ ಪೂರೈಸಿ |
ನಂತರದಿ ನಡೆತಂದು ನೆಲಸಿರಲಾಶ್ರಮದಿ |
ಕಂತುಹರಸಮತೇಜ ಮುನಿಮರೀಚಿಯು ತನ್ನ ಸತಿಯ ಕರೆದಿಂತೆಂದನು ||
ಕಾಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿಗೆ ಪತಿ ಪರದೈವ ಮತ್ತೊಂದ |
ಚಿಂತಿಸದೆ ಪತಿಯ ಶುಶ್ರೂಷೆಯೊಳು ತೊಡಗಿರ್ಪು |
ದಂತರಾಯವ ತರದೆ ನೀನನಲ್ಕದನೊಪ್ಪಿ ಸತಿಯಿರಲಕ್ಕಿ ಹರುಷದಿ || 28 ||

ಗಯಾಸುರನ ಪ್ರವೇಶ

[ಶ್ವೇತವರಾಹ ಕಲ್ಪದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ತಮೋಗುಣೋಪೇತನಾದ ಗಯಾಸುರನನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದ. ಘನವಾದ ಶರೀರ. ೨೫ ಯೋಜನ ಉದ್ದ, ೬೦ ಯೋಜನ ಅಗಲ.]

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಅಷ್ಟ

ಜನಿಸಿ ತಾಮಸಗುಣೋಪೇತ ನಾ ಸೇರಿದೆ |
ದನುಜರ ವರ್ಗದಲಿ ||
ಘನವಾದ ದೇಹವ ಪೊತ್ತಿಹೆ ಲೋಕದೊ |
ಳನುಪಮ ಕಾರ್ಯವನು || 29 ||
ಏಸಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳಲುಬೇಕು |
ಶಶಿರವಿಯಿರುವನಕ ||
ಹಸಿವುನಿದ್ದೆಯ ಬಿಟ್ಟು ತಪವನಾಚರಿಸಿ ಮ |
ತ್ತಸಮನಾಗುವೆ ಜಗದಿ || 30 ||
ರುದ್ರಬ್ರಹ್ಮರು ತಮರಜಸಂಭೂತರು ವೈರ |
ವಿದ್ವವರಲ್ಲಮ್ಮಲ್ಲಿ ||
ಬದ್ಧವೈರಿಯು ಹರಿ ಸತ್ಯಗುಣಾನಿಷಿತ |
ಹೊದುವೆನಾತನನು || 31 ||
ಕಾಮಪಿತನು ದಯದೋರಿದರೆನ್ನಯ |
ಕಾಮನೆ ಸಿದ್ಧಿಪುದು ||
ತಾಮಸಗುಣ ಪೋಗಿ ಸತ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಲು |
ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧಿಪುದು || 32 ||

ಭಾಮಿನಿ

ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಗೈದು ವನದಡೆ |
ಬಂದು ಹಸುತ್ಯಷ ತೊರೆದು ಹರಿಯನ |
ದೊಂದೆ ಮನದಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರೆ ಹೆಚ್ಚಿ ತಪಜ್ವಾಲೆ ||
ನೊಂದು ಸುರತತಿ ಬೆಂದು ಕಮಲಜ |
ಗೊಂದೊಡನೆ ಶ್ರೀವರಗೆ ಮೊರೆಯಿಡೆ |
ಬಂದು ದನುಜನನೆಬ್ಬಿಸುತಲಿಂತೆಂದ ಮಾಧವನು || 33 ||

ಭೈರವಿ - ಅಷ್ಟ

ಏಳು ಗಯಾಸುರನೆ | ಮೆಚ್ಚಿದೆ ನಾನು |
ಪೇಳು ಮನೋಕಾಮನೆ ||
ತಾಳಲಾರದೆ ತಾಪ ಗೋಳಿಡುತಿದೆ ಲೋಕ |
ಶೀಲಗುಣಾನ್ವಿತನೆ || 34 ||

ಬೇಗಡೆ - ಅಷ್ಟ

ಬಾಳು ಸಾರ್ಥಕವಾಯ್ತು ಶ್ರೀಲೋಲ | ಕಂಡಾಗ ಹರಿಯಿತು |
ಕಾಲಕರ್ಮದ ದೋಷ ದುರ್ಜಾಲ ||
ವ್ಯಾಳಶಯನನೆ ಸಾಕು ಸಾಕೀ |
ಬಾಳ ತಾಮಸಗುಣವಿಶೇಷವ |
ಕೀಳು ತುಂಬುತ ಸತ್ಯಗುಣವನು |
ಶೀಲ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕನ ಮಾಡೈ || 35 ||
ಎನ್ನ ಸ್ವರ್ಪ ಗೈದ ಮಾನವರು | ಪಾಪಾತ್ಮರಾದರು |
ಪುಣ್ಯವಂತರೆ ಆಗಬೇಕವರು ||
ಅನ್ಯರಿಂಗತಿ ದುರ್ಲಭದ ಗತಿ |
ಯನ್ನ ಪಡೆಯುತಲಿರಲಿ ಸ್ವರ್ಗದಿ |
ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಲಿ |
ಯೆನ್ನಮೀ ವರವನ್ನು ನೀಡೈ || 36 ||

ಭಾಮಿನಿ

ಅಸುರನಾದೊಡದೇನು ನಿನ್ನಲಿ |
ಯಸುರತನ ಲವಲೇಶ ಕಾಣೆನು |
ವಸುಮತಿಯೊಳುತ್ತಮನು ನೀನಹೆ ಕೊಟ್ಟಿ ವರವನ್ನು ||
ಶಶಿರವಿಗಳಿರುವನಕ ಕೀರ್ತಿಯು |
ಮಸಳಿಸದು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗೆನು |
ತುಸುರಿ ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರೋಗಲಿತ್ತ ಮರೀಚಿ ಮಡದಿಯಲಿ || 37 ||

ಕಾಂಬೋಧಿ - ಏಕ

ಸಮಿಧೆಗೊಂದು ಕಾಡ ಸುತ್ತಿ | ಶ್ರಮವು ಹೆಚ್ಚಿದೆ ||
ಕಮಲಗಂಧಿ ಕಾಲನೊತ್ತು | ಶಮನಗೊಳಿಪಡೆ || 38 ||
ನೋವಿನೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ | ನೀವಿಕೊಡುವೆನು ||
ಜೀವಿತೇಶ ತಾಳು ಚಣದಿ | ನೋವು ಪ್ರೋಪುದು || 39 ||
ಮುದ್ದು ಮಡದಿ ಕಾಲನೊತ್ತೆ | ಮುದ್ದು ಬೇಹುದೆ ||
ನಿದ್ದೆಗಳಿದನೊಡನೆ ಮುನಿಪ | ಸದ್ದು ಮಾಡದೆ || 40 ||

ದ್ವಿಪದಿ

ಮಗನು ಮಲಗಿರಲಿಲ್ಲ ತಂದೆಯೆಚ್ಚಿತ್ತು |
ಜಗಕೆ ಹಿತವೆಸಗಲೈ ಸರಿಯಾದ ಹೊತ್ತು || 41 ||
ಎಂದೆನುತಲೈತಂದ ಮುನಿಪನಾಶ್ರಮಕೆ |
ಬಂದ ಮಾವನ ಕಂಡು ಸಂಭ್ರಮದೊಳಾಕೆ || 42 ||
ಗಂಡನನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಬಂದಳತಿ ಜವದಿ |
ಪುಂಡರೀಕೋದ್ಯವನಿಗೊರಗಿದಳು ಮುದದಿ || 43 ||
ಮಾವಯ್ಯ ನೀವು ನಡೆತಂದುದಪರೂಪ |
ಸೇವೆಗೈಯುವೆ ನಾನು ಮಲಗಿರುವನೋಪ || 44 ||
ಉಣುವಾಸೆಯೆನಗಿಹುದು ಸಮಯ ಬಹಳಿಲ್ಲ |
ವನಿತೆ ಫಲವಿತ್ತರದು ತಿನಿಸು ನಮಗೆಲ್ಲ || 45 ||
ಹಂಸವಾಹನ ಫಲವನುಂಡು ಸಂತಸದಿ |
ಹಂಸವನ್ನೇರಿದನು ಸತಿಯಳನು ಹರಸಿ || 46 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ

ಎಚ್ಚರಿತು ಮುನಿ ಸತಿಯ ಕಾಣದೆ |
ಕಿಚ್ಚಿನಂತರಿವುತ್ತು ಮನದಲಿ |
ತುಚ್ಚನಂತಿಗೊನ್ನ ತೊರೆದಳೆ | ದುಶ್ಚರಿತೆ || 47 ||

ಪತಿಯ ಸೇವೆಯ ತೊರೆದ ಪಾತಕಿ |
ಮತಿವಿಹೀನಳೆ ವಂಶಘಾತಕಿ |
ಸತತ ಶಿಲೆಯಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಲು | ಸತಿಯು ನೊಂದು || 48 ||

ಕಾಂಬೋಧಿ - ಅಷ್ಟ

ಅಪರಾಧವೆಸಗಿದಳಲ್ಲ | ಎನ್ನನು ನೀನು |
ಶಪಿಸುವುದುಚಿತವಲ್ಲ ||
ಅಪರೂಪಕೃತಂದ ಮಾವನ ಕಂಡಾನು |
ಉಪಚಾರಗೈದರೆ ತಪ್ಪೇನು ಪೇಳ್ವೇನು || 49 ||

ಬಳಲಿರ್ಪೆ ನೀನೆನ್ನುತ | ಎಬ್ಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ |
ಆಳುಕಿರ್ದೆ ಪ್ರಾಣನಾಥ ||
ಹಳಿ ಬಾರದಂತೆ ಫಲಾಹಾರವಿತ್ತು ನಾ |
ಕಳುಹಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದೇನಪರಾಧವಾಯಿತೆ || 50 ||

ಅವಿವೇಕವೆಸಗಿದನೆ | ಶಾಪವನಿತ್ತು |
ಸುವಿವೇಕವನು ಮರೆತೆನೆ ||
ಭವಿಗಳಂತೆಸಗಿದೆ ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಸಪುತ್ರ |
ಹವಣಿಯದೆ ಭ್ರಾಂತಗೊಂಡಿಹುದೀ ಚಿತ್ತ || 51 ||

ವಾರ್ಧಕ

ಕೋಪದೊಳಗಿತ್ತಿಹೆನು ಸತತಶಿಲೆಯಾಗೆಂಬ |
ಶಾಪವನು ಪ್ರತಿಶಾಪವನೆಗೆ ಗೋಚರವಿಲ್ಲ |
ಶ್ರೀಪತಿಯ ನೆರೆನಂಬು ತೋರ್ಪ ದಾರಿಯ ಮುಂದೆ ತಪವ ಚರಿಸುವುದೆನ್ನಲು ||
ಸ್ಥಾಪಿಸುವೆನೀ ತನುವ ಗಾರ್ಹಪತ್ಯಾಗ್ನಿಯಲಿ |
ಪಾಪನಾಶಕ ಹರಿಯನನವರತ ನೆನೆಯುವೆನು |
ಕಾಪಿಡುವನವನುತ ವಹ್ನಿಗಳಿಯಲು ಮುನಿಪ ವನದೆಡೆಯ ಸಾರುತಿರಲು || 52 ||

ನಾದನಾಮಕ್ರಿಯೆ - ಅಷ್ಟ

ತಾಪವು ಹೆಚ್ಚಿತು ದಿವಿಯಲಿ | ದೇವ |
ರೂಪವು ಕುಂದಿತು ಧಗೆಯಲಿ ||
ಆ ಪವನನು ಬಿಸಿಯಾದನು | ಮತ್ತೆ |
ಆಪದೇವನು ಕುದಿಯಾದನು || 53 ||

ವಾರ್ಧಕ

ತರುಣಿಯ ತಪೋಜ್ವಾಲೆಯಿಂದೆದ್ದ ಹೊಗೆಯಿಂದ |
ಸುರರು ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣೆ ಬಟ್ಟೆಯನು ಕಟ್ಟುತ್ತ |
ಲುರಿಗೆಯುರುಳಾಡುತ್ತ ಬೆಮರವಾಸನೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತ ಸುರನಾಥಗೆ ||
ಅರುಹಲವರಂ ಕೂಡಿ ಕಮಲಜಗೆ ಪೇಳಲಿಕ್ಕೆ |
ಹರಿಯ ಧ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿ ಬೆದರದಿರಿ ನೀವೆಂದು |
ಸಿರಿವರನು ಕಳುಹುತ್ತ ಗರುಡವಾಹನನಾಗಿ ತರುಣಿಯೆಡೆಗೈತಂದನು || 54 ||

ನವರೋಜು - ಏಕ

ಮೆಚ್ಚಿದೆ ನಿನ್ನಯ ತಪಕೆ | ಪೇಳ್ |
ಹೆಚ್ಚಿನದೇನಿದೆ ಬಯಕೆ ||
ಸಚ್ಚರಿತಳೆ ಜಗಕಚ್ಚರಿಯನಿಸುವ |
ನಿಚ್ಚಟ ತಪವಿದು ತುಚ್ಛರಿಗಸದಳ || 55 ||

ಜಂಜೂಟಿ - ಅಷ್ಟ

ಕಂಡೆ ನಿನ್ನಯ ಪಾದಾಂಬುಜವ | ಸೂರೆ |
ಗೊಂಡೆನು ಸಕಲಸಂಪದವ ||
ಬೆಂಡಾದೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಿತ್ತಿಹ ಶಾಪದಿ ||
ಹಿಂಡುತಿದೆ ಜೀವವನು ಮುಕ್ತಿಯ |
ಪುಂಡರೀಕಾಂಬಕನೆ ನೀಡ್ಯೆ || 56 ||

ನವರೋಜು - ಏಕ

ವಿಪ್ರನ ವಾಕ್ಯವು ತಾನು | ಪ್ರಸಿ |
ಯಪ್ಪುದೆ ಪೇಳನಗಿನ್ನು ||
ತಪ್ಪದೆ ನೀನನುಭವಿಸುವುದೇ ವಿಧಿ |
ಯೊಪ್ಪಿಕೊ ನೀನದ ತಪ್ಪಿಸಲಾರೆನು || 57 ||

ಜಂಜೂಟಿ - ಅಷ್ಟ

ಶಿಲೆಯಾಗಿ ನೆಲಸಿದ ಮೇಲೆ | ಎನ |
 ಗುಳಿಯುವುದೆಂದೆಂದೆ ಬಾಳೆ ||
 ತುಳುವರು ಕಾಲಿಂದ ಕಳೆವರು ಮಲಬಾಧೆ ||
 ಫಲವಿದಾದರೆ ಧರ್ಮಚರಣೆಗೆ |
 ನೆಲಸುವುದೆ ಸದ್ಧರ್ಮ ಜಗದಲಿ || 58 ||

ನವರೋಜು - ಏಕ

ಪಾವನವಾಗಿಹ ಶಿಲೆಗೆ | ಸಕ |
 ಲಾವನಿ ಬಾಗುವುದಡಿಗೆ ||
 ದೇವರ ವಿಗ್ರಹ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮವು |
 ಜೀವಿಗಳಿಂದಾರಾಧ್ಯಗಳಲ್ಲವೆ || 59 ||

ಜಂಜೂಟಿ - ಅಷ್ಟ

ಪಾವನಶಿಲೆಯಾಗಬೇಕು | ಎನ್ನ |
 ಜೀವ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕು ||
 ದೇವ ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ತರ್ಪಣ ನೀಡಲು ||
 ಸಾವಿರದ ಫಲ ದೊರಕಿ ಪಿತ್ತಗಳು |
 ತಾವು ಸೇರಲಿ ದಿವ್ಯ ಲೋಕವೆ || 60 ||

ವಾರ್ಧಕ

ಲಲನೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನೆಲಸುವೆನು ನಾನಿನ್ನ |
 ಶಿಲೆಯ ಬಳಿ ಪದಚಿಹ್ನೆ ಮೂಡಲಿದೆ ಭಾಗದಲಿ |
 ಗಳಿಸುವರು ಜನರಧಿಕ ಪುಣ್ಯಗಳ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಂ ಗೈದಿಲ್ಲೆಯೆ ||
 ಇಳೆಯೊಳಗಿನತ್ಯಧಿಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆನಿಸಿ |
 ಕಲಿಮಲವ ಕಳೆಯುತ್ತಲಿರು ನೀನು ಕಲ್ಯಾಂತ |
 ದಲಿ ಮುಕ್ತಳಾಗುತ್ತಿಹೆಯೆಂದು ಹರಿ ಪ್ರೋಗುತಿರೆ ಇತ್ತಲಾ ಯಮಲೋಕದಿ || 61 ||

ಯಮನ ಪ್ರವೇಶ**ಮಧ್ಯಮಾವತಿ - ಶ್ರೀವೃಡೆ**

ಓಲಗವ ಸೇರುತ್ತಲಾ ದಿನ |
 ಕಾಲಪುರುಷನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ||
 ಕಾಲಗತಿಯನು ಸೇರ್ವ ಜನಗಳ |
 ಸಾಲ ಕಾಣದೆ ಯೋಚಿಸಿ || ಪೇಳ್ವನಾಗ || 62 ||
 ಚಿತ್ರಗುಪ್ತನೆ ಪೇಳು ಪೇಳೈ |
 ಸತ್ತು ಹೋದವರಿಲ್ಲವೆ ||
 ಸುತ್ತ ನೋಡಿದರೊಬ್ಬರಿಲ್ಲವು |
 ಮೃತ್ಯು ಮುಟ್ಟಿದ ಮರ್ತ್ಯರ || ಚಿತ್ರವಾಯ್ತು || 63 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ಅಷ್ಟ

ಪಾಪಿಗಳೊಬ್ಬರು ಬರಲಿಲ್ಲವಿಲ್ಲಿಗೆ | ಯಮರಾಯ || ಮತ್ತೆ |
 ಪ್ರೋಪರದಲಿಲ್ಲಗೆ ಯಮಲೋಕವನು ಬಿಟ್ಟು || ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ || 64 ||
 ನಾಕಲೋಕವ ಸೇರಿ ಸುಖದೊಳಗಿರ್ಪರು || ಯಮರಾಯ || ನೀವ |
 ದೇಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರಿಯವರ ಎಳತರಬೇಕಿಲ್ಲ || ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ || 65 ||
 ಹರಿದೂತರೆಮ್ಮನು ಬಡಿಯುವರಲ್ಲಯ್ಯ || ಯಮರಾಯ || ಶ್ರೀ |
 ವರದೂತರೆಮ್ಮನು ತಡೆಯುವುದೇಕಯ್ಯ || ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ || 66 ||
 ಗಯನಿಗಿತ್ತಿಹವರ ಪಾಲಿಸಬೇಕಂತೆ || ಯಮರಾಯ || ವ್ಯಾಳ |
 ಶಯನನಿತ್ತಿಹ ವರವೇನೆಂದು ಪೇಳಯ್ಯ || ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ || 67 ||
 ಅಸುರನ ಮುಟ್ಟಲು ಭಸಿತವಪ್ಪುದು ಪಾಪ || ಯಮರಾಯ || ಅವ ||
 ರೆಸೆವ ಸ್ವರ್ಗವ ಸೇರಿ ಸುಖಿಸುವರಂತಯ್ಯ || ಯಮರಾಯ || 68 ||
 ಕೆಲಸ ಹೋಯಿತು ನಮಗಿನ್ನು ಮಾಡುವುದೇನು || ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ || ಪ್ರೋಗಿ |
 ನಳಿಸಂಭವನಲ್ಲಿ ದೂರಿಕೊಳ್ಳುವೆ ನಾನು || ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ || 69 ||

ಪಂತುವರಾಳಿ - ರೂಪಕ

ಕಮಲಪೀಠನಡೆಯ ಸೇರುತ | ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿಂತು |
 ಯಮನು ಶೋಕಭರಿತನಾಗುತ್ತ ||
 ನಿಮಗದೇನು ಮುನಿಸೊ ತಿಳಿಯೆ |
 ಕ್ರಮವಿಲೋಪಗೈದುದರಿಯೆ |
 ಸಮತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯವಸಗಿ |
 ವಿಮಲಧರ್ಮವತ್ತಿ ಹಿಡಿದ || 70 ||

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಎನ್ನನು | ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ |
 ಲೊದ್ದು ಕಳುಹಲೇಕೆ ಪೇಳಿನ್ನು ||
 ತಿದ್ದಲಾರದಂಥ ತಪ್ಪು |
 ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿದು ಗೈಯಲಿಲ್ಲ |
 ಶುದ್ಧಹಸ್ತನೆಂದು ಜಗ ಪ್ರ |
 ಸಿದ್ಧನಾಗಿರಲೆಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ || 71 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ಏಕ

ತರಣಿಜಾತ ನೀನು ಮನದಿ | ಮರುಗುತ್ತಿರುವುದೇಕೊ ತಿಳಿಯೆ |
 ಅರುಹು ನೇರವಾಗಿ ಬಂದ | ಕೊರತೆಯೆಲ್ಲವ || 72 ||
 ಗಯನ ಸ್ಪರ್ಶ ಗೈದು ಜನರು | ಭಯವಿದೂರರಾಗಿ ಸುರಾ |
 ಲಯವ ಸೇರಿ ಸುಖದೊಳಿಹರು | ಕ್ಷಯವು ನರಕಕೆ || 73 ||
 ದುಗುಡವೇಕೆ ಜಗದ ಜನರು | ಅಘವಿನಾಶಗೈದು ಬಳಿಕ |
 ಸೋಗದ ಸುಖವ ಸವಿದರಮಗೆ | ಹಗಯದೇತಕೆ || 74 ||
 ಕರ್ಮಕುಚಿತ ಫಲವಿದೆಂಬ | ಧರ್ಮನಿಯಮ ತಪ್ಪಲಾಗ |
 ಧರ್ಮ ವಿಜೃಂಭಿಸುವುದೆಂಬ | ಮರ್ಮವೆನ್ನದು || 75 ||
 ಕರ್ಮಕಿಹುದು ಕ್ಷಯವು ಪ್ರತಿ | ಕರ್ಮದಿಂದ ಜಗದ ನಿಯಮ |
 ಕರ್ಮಪಾತಕವನ ಸ್ಪರ್ಶ | ಕರ್ಮವಪ್ಪುದು || 76 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ

ಹಸಿದವಗನ್ನವು ತ್ರ್ಯಷಿತಗೆ ಜಲದಂತೆ
 ಹಸನಾದ ಪ್ರತಿಕರ್ಮದಿಂದ ||
 ನಶಿಸುವುದೈ ಕರ್ಮ ತಾರತಮ್ಯದ ನೆಲ |
 ಕುಸಿಯುವುದಲ್ಲದೆಯಿರಲು || 77 ||
 ವರವನಿತ್ತಿಹ ಹರಿಯರಿತಿಹನಿದನೆಲ್ಲ |
 ಬರಿದ ಚಿಂತಿಪುದೇಕೆ ನಾವು ||
 ಅರುಹಲಿಕಾತಗೆ ಪರಿಹರಿಸುವನೆಲ್ಲ |
 ಚರಿಸುವುದವನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ || 78 ||

ಭಾಮಿನಿ

ತರಣಿಜನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಬ್ರಹ್ಮನು |
 ಶರಧಿತಡಿಯಲಿ ನಿಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ |
 ವರನ ನುತಿಸಂತಲಿರಲು ಕಮಲಾಂಬಕನು ಮೈದೋರಿ ||
 ತೆರಳಿ ಬಂದಿಹುದೇತಕಿಲ್ಲಗೆ |
 ಕೊರತೆಯೇನದನರುಹಿ ನಮಗೆನೆ |
 ಸರಸಿಜಾಸನ ಯಮರು ನುಡಿದರು ಶಿರವ ತಗ್ಗಿಸುತ || 79 ||

ತೋಡಿ - ಆದಿ

ಶ್ರೀಲೋಲ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುವೆವೆಂದು |
 ಪಾಲಿಸು ನಮ್ಮನು ಹೇ ದಯಾಸಿಂಧು || ಪ ||
 ವರವಿತ್ತೆ ಗಯನಿಗೆ ಕಡುದಯದಿಂದ |
 ವರವಾಯ್ತು ದುರ್ಜನಲೋಕಕಾನಂದ ||
 ಸುರಲೋಕದೊಳು ಸುಖಿಸುವರವರೆಲ್ಲ ||
 ಬರಿದಾಯ್ತು ನಾರಕಿಗಳ ಲೋಕ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ || 80 ||
 ಕುಗ್ಗಿದೆ ಸತ್ಕರ್ಮನಿರತರುತ್ಸಾಹ |
 ಹಿಗ್ಗಿದೆ ದುಷ್ಕರ್ಮ ಚೋದಕದಾಹ ||
 ಬಗ್ಗಿದೆ ದಂಡದ ಭೀತಿಗೆ ಜನರು |
 ನುಗ್ಗುವರುರು ಪಾಪಕರ್ಮಕೆಲ್ಲವರು || 81 ||
 ದಂಡನೆಯಿಂದಲಿ ಶುದ್ಧತೆ ಪಡೆದು |
 ಮಂಡಿತನಾಗಲು ಸ್ವರ್ಗದಿ ಸಾಧು ||
 ಖಂಡನೆಗೊಂಡಿದೆ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವೆಂದು |
 ಭಂಡರೆ ನಾಕದಿ ತುಂಬಿಹರಿದು || 82 ||

ಕಲ್ಯಾಣಿ - ಅಷ್ಟ

ಅಂಬುಜಾಸನನಂದ ಮಾತ | ಕೇಳು |
 ತ್ತಂಬುಜನಾಭನು ನಗುತ ||
 ಸಂಭಾರಗಳನಣಿಗೊಳಿಸಿ ಯಜ್ಞವ ಮಾಡು |
 ಜಂಭಾರಿವೈರಿಯ ಯಜ್ಞಭೂಮಿಯ ಮಾಡಿ || 83 ||
 ಕೇಳಿದರಾತನ ನೀನು | ಪ್ರೀತಿ |
 ದಾಳಿ ಕೊಡುವ ದೇಹವನ್ನು ||
 ಮೇಳವಿಸಿದ ಸತ್ಕರ್ಮಗುಣದ ಪ್ರಭಾವದಿ |
 ಬಾಳುವನಾತನು ಸ್ವಾರ್ಥವ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ || 84 ||

ವಾರ್ಧಕ

ಎಂದ ನುಡಿಗೊಡಬಟ್ಟು ಕಮಲಜನು ಪೊಡಮಟ್ಟು |
 ಮುಂದೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಂದವನು ಚಿಂತಿಸುತ |
 ಬಂದು ಗಯನೆದುರು ನಿಲೆ ಕಂಡಾತನಭಿನಮಿಸಿ ನುಡಿದನತಿ ವಿನಯದಿಂದ ||
 ತಂದೆ ನೀನೈತಂದೆ ಬಿಂದುವಿನ ಬಳಿಗೆಂದೆ |
 ಸಿಂಧುವೈತಂದಂತೆ ಮೌನ ತಬ್ಬಿದೆ ಮಾತ |
 ನಿಂದೆನಗೆ ಕಾರ್ಯವನು ಬೆಸಸೆಂದು ಬಾಗಿರಲು ಕಮಲಭವನಿಂತೆಂದನು || 85 ||

ಭೈರವಿ - ಝಂಪೆ

ಯಾಗವೊಂದನು ಮಾಡಲೆಳಸಿ ಪಾವನದ ಭೂ |
 ಭಾಗವನ್ನರಿಸಿದನು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆನಗೆ ||
 ಯಾಗಭೂಮಿಗೆ ತಕ್ಕ ದೇಹ ನಿನ್ನದು ಮಾತ್ರ |
 ಹೇಗೆ ಕೇಳಲಿ ನಾನು ಯೋಚನೆಯ ಬಿಟ್ಟೆ || 86 ||

ಭೈರವಿ - ಏಕ

ಎನಲಾ ಮಾತನು ಕೇಳಿ | ಗಯ | ಘನತರ ಹರುಷವ ತಾಳಿ ||
 ಅನುಮಾನಿಸುವುದಿದೇಕೆ | ಈ | ತನು ನಿನಗರ್ಪಿತ ಸಾಕೆ || 87 ||
 ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವಾಯ್ತು | ಅತಿ | ಪಾವನವಾಯಿತು ಕುಲವು ||
 ದೇವ ಯಜನಯೋಗ್ಯ | ತನು | ನೀವೆನಗಿತ್ತಿಹ ಭಾಗ್ಯ || 88 ||

ಭಾಮಿನಿ

ತಾಮಸಿಕಗುಣಮಯದ ಸೃಷ್ಟಿಯು |
 ಕಾಮಜನಕನ ದಯದಿ ತುಂಬಿದೆ |
 ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸತ್ವಗುಣವನು ತಮವನುರೆ ಮೆಟ್ಟಿ ||
 ಈ ಮಹಾತನು ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯಕೆ |
 ಭೂಮಿಯಾಗಲಿ ದೂರೆಯಲನಗೀ |
 ಸೋಮ ಸೂರ್ಯಸ್ಥಿತಿಯ ಪರ್ಯಂತದ ಸುಕೀರ್ತಿಗಳು || 89 ||

ದ್ವಿಪದಿ

ಗರುವ ನೀನಹಂದೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮ ತಲೆದೂಗಿ |
 ಕರೆಸಿದನು ದೇವತೆಗಳನು ಯಜ್ಞಕಾಗಿ || 90 ||
 ಮಲಗಿಸಿದರಂಗಾತವಾಗಿ ದಾನವನ |
 ತಲೆಯ ಕೋಲಾಹಲದ ಪರ್ವಕಿಡುತವನ || 91 ||
 ಉತ್ತರಕೆ ತಲೆಯಿರಲು ದಕ್ಷಿಣಕೆ ಕಾಲು |
 ಬಿತ್ತರದ ಶಿಲೆಯಿಟ್ಟು ಸಮಗೊಳಿಸುತವರು || 92 ||
 ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು |
 ಪ್ರಾಜ್ಞರಹ ಮುನಿಗಳನ್ನಾಮಂತ್ರಿಸಿದರು || 93 ||
 ಕಲ್ಲಮೇಲೋಡಾಡೆ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ |
 ಮೆಲ್ಲನಲುಗಾಡಿದನು ಕೆಳಗಿರ್ಪ ಮೆಲ್ಲ || 94 ||

ದೇಶಿ - ಅಷ್ಟ

ಹೋಯಿತು | ಚೆಲ್ಲೆ | ಹೋಯಿತು || ಪ ||
 ಯಾಗಕ್ಕೆ ತಂದಿಟ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿಯೆಲ್ಲ |
 ಈಗಲುಗಾಡಲು ಚೆಲ್ಲೆ ಹೋಯ್ತೆಲ್ಲ ||
 ಹೀಗಾದ ಮೇಲಿನ್ನು ಮಾಡುವುದೇನು |
 ಸಾಗದು ಕಾರ್ಯವು ಮುಂದೆಮಗಿನ್ನು || 95 ||
 ಕಲ್ಲೊಂದನಿರಿಸಿ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ |
 ನಿಲ್ಲದೆ ಕುಲುಕಾಟ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ |
 ನಿಲ್ಲಿರಿ ನೀವೆಂದು ಪೇಳಲಿಕಾಗ |
 ಎಲ್ಲರು ನಿಂತರು ಕಾಲನೇರ್ದಾಗ || 96 ||
 ಏನಮಾಡಿದರೇನು ಫಲವಿಲ್ಲವೆಲ್ಲ |
 ದಾನವನಲುಗಾಟ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ||
 ದಾನವಾರಿಯೆ ಗತಿ ಮುಂದೆಮಗಿಲ್ಲ |
 ಧ್ಯಾನಿಸಿರಾತನನೆಂದವರೆಲ್ಲ || 97 ||

ವಾರ್ಧಕ

ಹರಿ ನೀನೆ ಗತಿಯೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸುರರೆಲ್ಲ |
 ಕರಗಳ ಜೋಡಿಸುತ ಧ್ಯಾನಪರರಾಗಿರಲು |
 ಶರಣಜನ ಸುರಧೇನು ಮೈದೋರಿ ಬೆದರದಿರಿ ನೀವೆಂದು ಸಂತೈಸುತ ||
 ಧರೆಯೊಳಗೆ ಪಾಷಾಣ ರೂಪದಿಂದಿರುತಿರುವ |
 ತರುಣಿ ಧರ್ಮಪ್ರತೆಯ ಶಿರದ ಮೇಲಿಡುತಂದು |
 ವರ ಗದಾಧರ ರೂಪದಿಂ ತಾನು ಹಾಸುಗಲ್ಲನ್ನೇರಿ ನಿಂತಿರಲೆ || 98 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ

ಗಯನು ಸಂತೋಷದೊಳಲುಗಾಟ ನಿಲ್ಲಿಸಿ |
 ಜಯ ನಮೋ ಹರಿಯೆಂದು ನುತಿಸೆ ||
 ಪ್ರಿಯಭಕ್ತ ನೀನಹೆ ಪೇಳು ಮನದೊಳಿರ್ಪ |
 ಬಯಕೆಯದೇನೆಂದ ಹರಿಯು || 99 ||
 ಇದು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದಾಗಲೆನ್ನಯ ಪೆಸ |
 ರದರೊಂದಿಗಿರಲಿ ನೀನಿಲ್ಲಿ ||
 ಪದವಿಟ್ಟು ಶಿಲೆ ವಿಷ್ಣುಪಾದವೆಂದಾಗಲಿ |
 ಸದಮಲರಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು || 100 ||
 ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲಿ ಗೈದ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂ |
 ಶುದ್ಧತೆ ಪೊಂದಿ ಪಿತ್ಯಗಳು ||
 ಸದ್ಧರ್ಮರತರ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ |
 ಸಿದ್ಧಿಕ್ಷೇತ್ರವಿದಾಗಲೆಂಬೆ || 101 ||

ವಾರ್ಧಕ

ಎಂದ ನುಡಿಯಂ ಕೇಳಿ ಮಂದಹಾಸವ ಬೀರಿ |
 ಮಂದರೋದ್ಧರ ನುಡಿದನಿಂದು ನೀನೆಂದಂತೆ |
 ಮುಂದೆಲ್ಲ ನಡೆಯುವುದು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಭರವಸವೀಯಲು ||
 ವೃಂದಾರಕರ ವೃಂದ ಜಯಘೋಷ ಮೊಳಗಿಸಲು |
 ಬಂಧುರದ ಸಂಗೀತ ನಾಟ್ಯಾದಿ ಸಂಭ್ರಮದಿ |
 ಮುಂದೆಸಗೆ ವೇದೋಕ್ತ ವಿಧಿಯಂತೆ ಯಜ್ಞವದು ಗಯಯಜ್ಞವೆಂದೆನಿಸಿತು || 102 ||

*****ಶುಭಂ*****

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರಕಾಶನ ಪ್ರಾಯೋಜಕರು: ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಮೂಲ ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಸದಾನಂದ ಅಸ್ವಣ್ಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕಟೀಲು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರತಿ ಆಧಾರ: ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ ಅವರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ

ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರತಿ ಕೊಟ್ಟವರು: ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ

ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರತಿ ಒದಗಣೆಗೆ ಸಹಕಾರ: ಸದಾನಂದ ಅಸ್ವಣ್ಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕಟೀಲು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ಬರವಣಿಗೆ: ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ: ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್., ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ದಿನೇಶ್ ಉಪ್ಪಾರ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ: ರವಿ ಮಡೋಡಿ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ, ಅಶ್ವಿನಿ ಹೊದಲ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕಾಶನ: ರವಿ ಮಡೋಡಿ, ಡಾ. ಪುದೀಪ ಸಾಮಗ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ